

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД

**“Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського”**

кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності

МАТЕРІАЛИ

**VII Міжнародної наукової конференції студентів, молодих вчених та
науковців
«МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ СУЧАСНОГО ФІЛОСОФСЬКОГО
ПІЗНАННЯ»**

(Одеса, 23-24 травня 2024 року)

Одеса -2024

УДК: 1:403:316.6 (08)

Методологія та технологія сучасного філософського пізнання. Матеріали VII Міжнародної конференції студентів, молодих вчених та науковців (Одеса, 23-24 травня 2024 р.) 181 с.

Рецензенти:

Голубович Інна Володимирівна – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії Одеського національного університету імені І. І. Мечнікова

Орленко Ірина Миколаївна - доктор філософії, завідувачка Одеського обласного ресурсного центру підтримки інклюзивної освіти КЗВО «Одеська академія безпервної освіти» Одеської обласної ради.

Збірник матеріалів VII Міжнародної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Методологія та технологія сучасного філософського пізнання» вміщує матеріали, які досліджують методологію сучасного пізнання; аналізують Голодомор-Геноцид-Холокост: проблема пізнання моральних складових розвитку XXI століття; показують трансформаційні процеси в сучасному суспільстві; розкривають сучасні підходи до вивчення цінностей та ціннісних орієнтацій; розглядають філософсько-освітні парадигми сучасного суспільства та філософію синергетики. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, студентів.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (протокол № 17 від 27 червня 2024 р.)

Федорова Інна Валеріївна, здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ОНП Філософія, кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського, м. Одеса, Україна.

Науковий керівник, **Поплавська Тетяна Миколаївна**, кандидат філософських наук, доцент кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського, м. Одеса, Україна.

ІДЕАЛ УСПІШНОЇ ЛЮДИНИ В СУЧАСНІЙ МАСОВІЙ СВІДОМОСТІ

Для кожної культури була характерна своя ідеальна модель людини. Основною функцією такої моделі є центрування людини. Вона задає вектор її розвитку, ідеальну мету культури і межу, переступаючи яку людина позбавляється цінностей і сенсів існування. В архаїчних культурах ця межа проходила між посвяченими і непосвяченими. Культ був смислоутворюючим центром, а в якості ідеала людини виступав провідник між небесним і земним світами. Він брав на себе сполучну функцію і був моделлю синхронізації з навколишнім середовищем і природними циклами. Такий ідеал втілювався в міфах про андрогіні і ритуалах андрогінізації людини.

Драматизм поділу людини починає переважати в масовій свідомості в результаті поширення християнства і біблійної легенди про гріхопадіння. У ній людина стає не тільки винною в тому, що відпала від райського ідеалу цілісності, а й усвідомлюючою свою провину.

Характерний для Стародавньої Греції ідеал остаточної завершеності перетворився в епоху Середньовіччя в ідеал аскетизму, що передбачає рішучу відмову людини від своєї тілесності, яка пов'язує її з матерією. Розщеплення свідомості на тілесне і духовне посилюється розщепленням на небесне і земне, на Божественне і людське, природне і надприродне.

В епоху Відродження з'явилася нова ідеальна модель - антропологічний тип всебічно розвиненої людини-титана. Її втілює гармонійна особистість, для якої характерні симетрія, пропорційність і стійкість, зіставлення чоловічого і жіночого начал і дотримання тонкої міри їх співвіднесення.

Ідеал епохи Просвітництва - це розумна, раціональна, освічена, інтелігентна людина. Акцент робився в основному на освіту, тому цей ідеал поширювався, як правило, серед освіченої публіки, в той час як для основної маси населення соціальний ідеал залишався, як і в епоху Відродження, середньовічним.

Ідеал німецького романтизму був повністю протилежний раціоналізму епохи Просвітництва. Романтики бачили сутність людини не в розумі, а в почутті, орієнтуючись на багатство її переживань і внутрішнього світу. Точніше, вони виступали за гармонійне співвідношення розуму і почуттів, привносячи в

цей ідеал естетичні символи і смисли. Однак для масової свідомості всі ці філософські тонкощі були закритими і незрозумілими.

Розвиток капіталізму став диктувати свої умови науці, мистецтву і навіть релігії. Суспільство поступово стратифікувалося, диференціювалося на окремі соціальні групи зі своїми інтересами та ідеалами, що сприяло зростанню антагонізму між ними. Потрібен був ідеал, який би об'єднав різноспрямовані вектори масової свідомості в одне русло, і бажано, щоб цей канал працював в інтересах провладних структур.

Механізм, який використовували ідеологи капіталізму, був досить простим і надійним – дезорієнтація людини у світі цінностей.

Світ, в який приходить людина, - це самоорганізована система зі своєю історією, законами, правилами і традиціями. Вступаючи з нею в різні відносини, вона встановлює певні зв'язки, підкоряючись цій системі, відкидаючи її, пристосовуючись до неї, вбираючи в себе те, що стає частиною її внутрішнього світу, частиною її «Я».

У процесі цього вбирання, як правило, неусвідомлено, формується ціннісно-смилова сфера, яка є стрижнем особистості, вектором її спрямованості, що визначає її почуття та дії. Регулятором такої взаємодії є соціальні ідеали, які спрямовані на самовизначення і самореалізацію.

Соціальний ідеал - це зразок, еталон або модель, яку людина або суспільство визнає важливою і прагне впровадити в своє життя. Вона визначає, якими якостями і цінностями повинна володіти людина, як вона повинна вести себе і яку роль вона повинна займати в суспільстві. Соціальний ідеал може бути пов'язаний з різними сферами життя, такими як особиста мораль, кар'єра, сім'я, освіта тощо.

Найбільш поширеним соціальним ідеалом в даний час є ідеал успіху. Однак цікаво те, що в нашому біполярному світі цей ідеал на Заході і на Сході розуміється і трактується з двох протилежних точок зору. Якщо в західній культурі основний акцент робиться на зовнішні прояви успіху – формальну, зовнішню продуктивність, яка отримує своє зовнішнє вираження у володінні грошима, статусом, матеріальними цінностями, владою, популярністю.

У східній культурі акцент робиться на стан здоров'я, яке розуміється дуже широко як ментальне, психічне і фізичне, а вже потім на реалізацію себе не тільки в матеріальній, але і в духовній сфері.

Однак слід зазначити, що існують тенденції як на Заході, так і на Сході, що свідчать про популяризацію східних ідеалів у західному культурному середовищі та вплив західних ідеалів на східну культуру.

У зв'язку з цим певна відповідальність лягає на сферу освіти, яка повинна грати роль не тільки транслятора знань, а й допомагати підростаючому поколінню в соціально прийнятної ціннісно-смилової орієнтації. Адже такий соціальний ідеал, як успіх, може мати як позитивний, так і негативний вплив на молодь. У деяких випадках прагнення відповідати загальноприйнятним ідеалам

може стимулювати особистісне зростання і пошук власної ідентичності. Однак в інших випадках це може викликати тиск і негативне самовідчуття, особливо якщо вони не досягають високих стандартів, встановлених суспільством.

Слід також зазначити, що ідеали не завжди повністю реалізуються в суспільстві і можуть бути джерелом конфліктів і протиріч. У деяких випадках ідеали можуть бути ідеалізовані до такої міри, що викликають розчарування і невдоволення у членів суспільства. Тому важливо досягти балансу між ідеалами та реальністю, щоб суспільство могло ефективно розвиватися та трансформуватися.

Виходячи з усього вищесказаного, стає зрозумілим, наскільки важливо саме освіті формувати в особистості, що розвивається, культурні ідеали, орієнтувати її на національні цінності, як духовні, так і матеріальні, які сприяють розвитку найбагатшого ресурсо-потенціалу кожної освіченої людини. Все це в комплексі з часом дасть позитивні моральні сходи в соціокультурному просторі життя.

Усатюк Ігор Миколайович, здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти ОНП Філософія, кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського, м. Одеса, Україна.

ЕКОНОМІЧНІ ПРАВА ТА СВОДОДИ ЛЮДИНИ

- в сучасному суспільстві та соціально-політичних формаціях неможливо без економічних прав людини;
- забезпечення можливості людиною заробляти собі на життя працею, на яку вона вільно погоджується і котру обирає;
- гарантування рівних можливостей у виборі професії та роду трудової діяльності;
- заборона на використання примусової праці;
- можливість людиною безкоштовного отримання певного рівня освіти;
- наявність приватної власності та можливість вільного розпоряджання нею, примусове відчуження об'єктів права приватної власності можливе лише як виняток з мотивів суспільної необхідності, та має передбачати відповідну грошову компенсацію власнику;
- право на результатами свої інтелектуальної, творчої діяльності;
- можливість користування об'єктами комунальної та державної власності (як природними так і штучними);
- право на ведення підприємницької діяльності з метою отримання доходу;

РОЛЬ ЖІНКИ В СУСПІЛЬСТВІ: ФІЛОСОФСЬКО-РЕТРОСПЕКТИВНИЙ АНАЛІЗ	
Семко Яна Сергіївна	85
ПРИРОДА МИСТЕЦТВА У КОМУНІКАТИВНОМУ ПРОСТОРИ	
Стовпець Сергій Васильович	89
ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНТЕРНЕТУ РЕЧЕЙ	
Федорова Інна Валеріївна, Поплавська Тетяна Миколаївна	92
ІДЕАЛ УСПІШНОЇ ЛЮДИНИ В СУЧАСНІЙ МАСОВІЙ СВІДОМОСТІ	
Усатюк Ігор Миколайович	94
ЕКОНОМІЧНІ ПРАВА ТА СВОДОДИ ЛЮДИНИ	
Чумак Єгор Олександрович, Вraith Галина Яківна	95
КРИТИЧНИЙ АНАЛІЗ МАРКСИЗМУ ТА ДІАЛЕКТИЧНОГО МАТЕРІАЛІЗМУ	
Шакун Євген Дмитрович	99
ФЕНОМЕН БЕЗПЕКИ: СВІТОГЛЯДНО-ФІЛОСОФСЬКІ АСПЕКТИ	
СЕКЦІЯ 4. СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ЦІННОСТЕЙ ТА ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ	
Yevgen Borinshtein, David Schwartz, Daniel Hasidim Or Chalon	102
IMPACT OF TOLERANCE ON CONFLICT RESOLUTION	
Барков Степан Федорович, Поплавська Тетяна Миколаївна	104
СТАЛІЙ РОЗВИТОК СУСПІЛЬСТВА ТА РЕВОЛЮЦІЯ ЦІННОСТЕЙ	
Білоусова Кіра Олексіївна	106
ФІЛОСОФСЬКЕ ОСМИСЛЕННЯ ЕМОЦІЙ ЛЮДИНИ	
Йорж Руслан Анатолійович	109
ДУХОВНІ ТА МАТЕРІАЛЬНІ ЦІННОСТІ В РАКУРСІ ПЕРСПЕКТИВ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ	
Дуков Олександр Володимирович, Поплавська Тетяна Миколаївна	110
ФОРМУВАННЯ ГАРМОНІЙНИХ ВЗАЄМОДІЙ ЛЮДИНИ І ПРИРОДИ ЯК ПРОЦЕС СТАНОВЛЕННЯ АНТРОПОГЕННОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ	
Козленко Павло Юхимович	112
МОРАЛЬНІСТЬ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	
Остаточна Вікторія, Ладонько Людмила	116
ВПЛИВ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ НА УСПІХ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	
Окорокова Віра Вікторівна	118